

Foredrag, hvad der blev sagt i det andet Ting: Naar Landmændene skulle have Penge, og vi ikke fra vore Sparekasser blive forsynede med Laan. Hvis der nu fra Købstædernes Side var kommet lignende Betragtninger frem og var blevet sagt: Købstadejendomme kunne ikke faa billige Laan, naar de ikke gik til en saadan Maksimalgrænse, vilde jeg have talt om Ejendommene, baade Land- og Byejeendommene. Mine Ord maa altsaa forstaaes saaledes: Jeg mener, at det, der har været et vigtigt Motiv til at faa dette Lovforslag frem, det er ikke et Hensyn til Sparerne, men et Hensyn til Laantagerne, hvad enten de have Ejendomme paa Landet eller i Byerne at byde som Panter.

Indenrigsministeren (Bramsen): Jeg vil dog sige til den sidste ærede Taler, at da Lovforslaget i 1880 var til Behandling i Folketinget, og da Ministeren maatte opgive et Ønske om Rentens Maksimering, udtalte han, at han saa, at Folketingets Landbrugere varetog Laantagerens Interesser ved at nægte Rentens Fastsættelse. I Dag er det nu gjort gældende, at det var en reaktionær og agrarisk Interesse, som gjorde sig gældende, naar Folketinget nu vedtog, at Renten skulde maksimeres. Det er altsaa den samme Paastand, som fremføres mod de stik modsatte Bestemmelser. Men i det hele taget er Stillingen saa mærkelig for nærværende Tid, at de fleste i dette høje Ting synes at være imod Lovforslaget, medens alle Stemmer i Folketinget gik for det, hvorimod i 1880 Folketinget rejste en meget bestemt Modstand, da Landstinget vedtog Maksimeringen. Saaledes kan det altsaa gaa, det er interessant at lægge Mærke til, og det kan maaske være interessant at undersøge, hvad Grunden kan være til denne store Forskel. Det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen) har været værst imod Lovforslaget. Jeg vil sige til det ærede Medlem, at det er meget lettere for ham at udtale sig, som han har gjort i Dag, end det for mig kan være at slaa mig til Ro med, at alt var paa det bedste, og i øvrigt dele adskillige af det ærede Medlems almindelige Betragtninger, hvad jeg sikkert gør; der var nogle af dem, som jeg ikke kunde slutte mig til, thi de vare ikke ubestridelige; men den almindelige Betragtning slutter jeg mig til, men ikke i dette Forhold, ikke, naar jeg ser hen til, hvorledes Tilstanden er, og hvorledes den kunde blive. Det er gaaet saa godt, sagde det ærede Medlem, hvorfor saa lovgive? I 1878 syntes man ogsaa,

det var gaaet saa godt. I 1879 kom der meget store Kalamiteter paa Sparekasserens Omraade herhjemme, og det fremkaldte Lovgivningen i 1880. Er der nu Fare paa Færde, er det dog ikke nødvendigt at vente, indtil der er sket en eller anden saa stor Kalamitet som den Gang eller maaske endnu meget større. At det gaar saa godt, har jeg jo for saa vidt selv gjort gældende, som jeg har fremhævet den store Fremgang, som Sparekasserne have haft i de forløbne 20 Aar. Men den er ogsaa standset; i det forløbne Aar er der en Tilbagegang i de danske Sparekassers Indskud af ca. 13 Mill. Kr., hvis jeg husker ret, og tidligere har der mange Gange været en Fremgang af mere end 10 Mill. Altsaa, det kan gøre en Difference paa en Snes Mill. Kr., som ere gaaede bort fra de virkelige Sparekasser og, efter de Regnskaber, jeg har haft Lejlighed til at se, hen til de ny Banker, som give den højere Rente. Naa, dertil kunne ærede Medlemmer sige: Det kan jo være godt, saa faa de en højere Rente der, og saa kunne de være velfornøjede, og det er i Sparernes Interesse. Men der er det at mærke ved det, at enten vi nu tage Sparekasserne eller de gamle Banker, ere de inde under et Tilsyn, og til Gengæld for det Tilsyn have de Stempelpapirsbegunstigelse. Men de ny Banker have Stempelpapirsbegunstigelsen, men ere uden for et hvilket som helst Tilsyn. Rettighederne ere altsaa de samme, men Forpligtelserne ere ikke saa faa paa den ene Side og slet intet paa den anden Side, og det er det, der virkelig kan give en Anledning til at tænke, om det ikke var bedre enten at tage Rettighederne bort eller at paalægge nogle Forpligtelser.

Hvad angaar de Udtalelser, som det ærede Medlem fremkom med fra Folketingets Betænkning fra 1880, saa referere de sig jo slet ikke til et Forslag som det foreliggende. Det var den Gang foreslaaet, at der i selve Loven skulde være optaget den Bestemmelse, at ingen Sparekasse maatte give mere end 4 pCt. i Rente. Men her i dette Lovforslag, som jeg altsaa paa dette Omraade finder mig kaldet til dog at tage i Forsvar over for de Paastande, der ere fremsatte, i dette Lovforslag staar der absolut intet om, hvad Renten maa være. Der er intet, der forbyder, at Renten kan blive baade 4, 5, 6 og 7 pCt. Sparekasserne bestemme sely, hvad Renten skal være, medens der i Forslaget i 1880 stod, at Renten skulde være 4 pCt. og ikke maatte blive højere, og dermed stemme ogsaa nøje de Udtalelser, som